

Textele pentru casting *Moara cu noroc* după **Ioan Slavici**

Ghiță:

Ana, nu te nedumeri, nu te întreba la ce mă gândesc când mă vezi tăcut, căci toate le fac numai din dragoste către tine, care ai luminat zilele vieții mele; nu-ți face gânduri rele, că nu vreau să împarți necazurile vieții cu mine, ci să le port eu însumi. Ana! Gândește-te că-mi trece ca un junghi prin inimă când te văd tristă ori mâhnită și ori de ce te-ai întrista ori mâhni, eu nu pot să cred decât că eu sunt de vină. Ana! sunt un om bănuțit, om lăsat pe chezășie, poate am să cad la închisoare, dar tu nu te mâhni când vei vedea că jandarmii se pun să ne caute în casă, ci pune-ți toată credința în mine, căci toate vor trece în câteva zile și câtă vreme dragostea către tine îmi va lumina calea, vei fi ferită de orice supărare. Uite, în trei zile plecăm de aici și trăim mai departe cum am trăit odinioară. Acum, când simt că pentru tine e mai bine așa, nu mai stau la îndoială, ci plec cu părere de bine.

Lică

Vorbești ca fetele mari mai nainte de a fi gustat dulceața păcatului. Poate că și eu am vorbit odată așa, nu țin minte. Știu numai că mă aflam în strâmtorare când am ucis pe cel dintâi om: îmi pieriseră niște porci din turmă și-mi era groază să spun că au pierit și n-aveam bani să cumpăr alții în locul lor. Apoi am ucis pe al doilea, ca să mă mângâi de muștrările ce-mi făceam pentru cel dintâi. Acum sângele cald e un fel de boală, care mă apucă din când în când - nu știi cum îți fierbe și clocotește tot sângele când te hotărăști odată să pui un lucru la cale, și ce grozavă e plăcerea de a-l lovi pe omul care te supără, de a-l lovi tare, ca să-l sfârâmi, când te-a atins cu o vorbă ori cu o privire, de a răsplăti însutit și înmiit. Aduni mereu venin și ură și mânie oarbă, și când ai adunat destulă, atunci verși și verși, și nu-ți pasă asupra cui, numai om să fie.

Pe om nu-l stăpânești decât cu păcatele lui și tot omul are păcate, numai că unul le ascunde mai bine. Ca să le dea mai lesne pe față, caută-i slăbiciunea, fă-l să și-o dea de gol și faci cu el ce vrei, căci unul se mânie, altul se rușinează, al treilea se zăpăcește, dar nu e niciunul care nu-și pierde bunul cumpăt și mintea întregă. E însă o slăbiciune de care mă tem, fiindcă nu știi niciodată cum s-o apuci; e azi mai mare, mâine mai mică, și când ai crede că ai nimerit-o, dai greș: de oamenii care au asemenea slăbiciune mă feresc, căci ei te dau de gol când ți-e lumea mai dragă. E slăbiciunea de femei, ba chiar mai rea decât asta, de o singură femeie.

Ana

Ce caută muierea asta aici?! Ce caută? Muierea ce caută? Ce vrei tu să faci din casa mea!? De ce m-ai adus slujnică în casă ? Mai mult amar n-a fost în viața nimănui decât este acum în sufletul meu: e mai groaznic să trăiești cum trăiesc eu decât să fii ucis în drum. Tu nu mă omori, Ghiță; mă seci de viață, mă chinui, îmi scoți răsuflare cu răsuflare viața din mine, mă lași să mă omor eu din mine.

Hei! Ghiță, să nu te bată pe tine suspinele mele! Prea mă crezi tu pe mine proastă; nu sunt proastă, ci am slăbiciune de tine. Astă-noapte mă gândeam să-mi iau copiii și să plec de aici și să te las singur cu păcatele tale; știu că așa ar trebui să fac, dar nu pot, nu pot, nu mă lasă inima, n-am putere și simt că, orice ai face, eu tot țin la tine. Nu te mai ascunde de mine... Zici că l-au călcat pe arendaș? Crezi tu că eu nu v-am auzit ieri vorbind de el? Crezi tu că eu n-am înțeles ce s-a petrecut astă-noapte? Crezi tu că nu l-am văzut pe Lică întorcându-se în zori de zi de la Ineu?!

Pintea

Da, sunt banii furați de la arendaș.

Puțină treabă, dar tot e ceva. Ar trebui să ai mărturii că ai primit banii de la el; însă Lică e om viclean și n-are să-ți dea decât între patru ochi.

Numai dac-ai fi tu om mai viclean, dacă n-ai fi atât de prost, ca să-l aperi când vrei să-l surpi. Știi tu că sluga ta, Marți, e omul lui Lică? Nu te aprinde. Acum trebuie să-l ții, că altfel ni se strică toată treaba. I-am găsit eu noima și lui Marți. Îți spun numai atât, că am aflat multe, dar încă nu destule, căci de Lică cu una, cu două nu te poți apropia. Dacă m-ajută Dumnezeu, în câteva zile am să dau și de cei doi oameni uciși în trăsură: le sunt pe urmă. Nu s-a sfârșit încă judecata: mai va — fie chiar până la împăratul! Uite ce-ți spun eu ție: banii împunși cu acul sunt de la bancă, unde hârtiile se țin în teancuri de câte o sută de bucăți, trase pe o sârmă subțire, ca nimeni să nu poată fura din teanc fără de a rupe sârma ori pecetea de la capătul ei, și se știe că domnișoara aceea a luat banii de la bancă înainte de a fi plecat de la Ineu; argintul e de la arendaș, însă el a avut mai ales hârtii mari, însemnate la un colț cu o literă rotundă și o cruce lângă ea, și aur, tot galbeni împărătești, la care tot al treilea zimț e pilit. Te-ai simți tu destoinic să mi-l dai pe Lică prins, când are galbeni ori hârtii astfel însemnate în șerpar la el?

Ăsta-i lucru greu... Mă tem că ai să ne strici toată treaba. Să știi un lucru. Lică are acum nevoie de bani ca să-și poarte judecata mai departe, și are de gând să te pună pe tine să-i preschimbi și poate chiar să-i vinzi aur și argintărie. Tu primește orice, vino la mine, și eu îl pun pe arendaș să schimbe, fără ca el să știe că ești tu la mijloc. Se înțelege, tu de duci totdeauna la Arad ori la Oradea, ca și când ai fi schimbat acolo. Caută să te pui bine cu Lică!

Mama Anei

Omul să fie mulțumit cu sărăcia sa, căci nu bogăția, ci liniștea colibeii tale te face fericit. Dar voi să faceți după cum vă trage inima, și Dumnezeu să vă ajute și să vă acopere cu aripa bunătății sale. Eu am avut și am atât de multe bucurii în viață, că nu înțeleg nemulțumirile celor tineri și mă tem ca nu cumva, căutând acum, spre bătrânețe, un noroc nou, să pierd pe acela de care am avut parte până în ziua de astăzi și să dau la sfârșitul vieții mele de amărăciunea pe care nu o cunosc decât din frică. Voi știți, voi faceți; de mine să nu ascultați. Mi-e greu să-mi părăsesc coliba în care mi-am petrecut viața și mi-am crescut copiii și mă cuprinde un fel de spaimă când mă gândesc să rămân singură într-însa: de aceea, poate că mai ales de aceea, Ana îmi pare prea tânără, prea așezată, oarecum prea blândă din fire, și-mi vine să râd când mi-o închipui cărciumăriță.

Eu vă spun numai așa, gândurile mele, dar voi faceți după gândul vostru, și știți prea bine că, dacă voi vă duceți la moară, mă duc și eu cu voi și mă duc cu toată inima, cu tot sufletul, cu toată dragostea mamei care încearcă norocul copilului ieșit în lume. Dar nu cereți ca eu să hotărâsc pentru voi.

Ghiță - Lică

Lică

Adu-mi cheile!

Ghiță

Ce fel de chei?

Lică

Toate cheile: de la sertarul mesei, de la dulap, de la orice ladă. Cel ce vine aici vine să-și facă bani; ți-ai făcut și tu de când ești aici: am să mă împrumut de la tine.

Ghiță rămâne câțva timp încremenit și cu ochii țintiți la el. N-am să te prad; am să iau cu împrumut și am să plătesc cinstit, cu camătă, cu cametele cametelor, se înțelege, când îmi vine la socoteală. În scris n-am nevoie să-ți dau, fiindcă nu poate să-ți fie de nici un folos: dacă trăiesc și-mi merg bine treburile, am să plătesc cu prisos, iară dacă mor fără de vreme ori dacă-mi merge rău, tot n-ai de unde să iei.

Ghiță

Să-ți dau bani numărați.

Lică

Ce să mai pierdem vremea numărând!?

Ghiță

Atunci ia cât iei, dar fii cuminte și mai lasă, ca să nu simtă nevasta și soacră-mea.

Lică

— Așa ne înțelegem! zise Lică.

Ghiță ar vrea sară la el și să-l sfâșie în bucăți, dar nu poate, pentru că ceilalți doi sunt în apropiere.

Ghiță

Da, ne înțelegem, și dacă vei avea vreo supărare din partea mea, să nu-mi mai văd banii cu ochii.

Lică

Așa-i că te-ai făcut blând ca un mieluşel!?

Ghiță se cutremură, bătaia de joc îl scoate din minți. Face un pas spre Lică, îl apucă de brațe și îl ține strâns.

Ghiță

Nu te mișca, dacă nu vrei să fie moarte de om!

Simțind că Ghiță e mai tare, Lică privește spre ușă.

Lică

Ce vrei cu mine?

Ghiță

Nimic! Nimic nu vreau. Tu vezi prea bine că am nevastă și copii și nu-ți pot face nimic. Îmi iai banii: să-ți fie de bine! Mi-ai luat liniștea sufletului și mi-ai stricat viața: să-ți fie de bine! Dar să nu crezi că mă ții legat, să nu crezi că te prinde să mă iei în bătaie de joc. Tu poți să mă omori, Lică, tu cu oamenii tăi: eu pot să te duc pe tine la spânzurătoare. Nu te juca dar cu mine. Gândește-te că tu m-ai făcut să nu mai am multe de pierdut și bagă de seamă să nu mai pierd și cele ce am! Să-ți fie frică de mine!

Lică se dă un pas înapoi.

Ți-e frică. Ți-e frică și nu ți-e rușine să-ți chemi oamenii într-ajutor.

Lică

Se înțelege că nu. Mi-ar fi rușine dac-aș veni fără ei la tine.

Ghiță

Atunci să intre, să vadă că ți-e frică! Heei !

Ana – Ghiță

Ghiță

Ce-i?

Ana

Ce să fie! Nimic!

Ghiță

Ce s-a întâmplat? Cine a trecut astăzi pe aici?

Ana

Oameni, fel de fel...

Ghiță

Ana!... Nu vorbi așa cu mine, acum, tocmai acum nu vorbi așa. Ai dreptate să fii mândrită: m-am dus fără de veste și nu ți-am spus cum stau lucrurile. Află acum că astă-noapte l-au călcat pe arendaș, l-au bătut de moarte și-au luat de la el bani, aur și argintărie, tot ce-au găsit și au putut duce. Află că m-au luat și pe mine la bănuială, și că nu m-am întors acasă decât pe chezașie. Acum, întorcându-mă de la Ineu, am găsit în drum o trăsură boierească și lângă ea un copil ucis și aruncat la marginea drumului. Cine-a mai fost în trăsura aceea? Spune-mi, ca să-l anunț pe Pinte.

Ana

O femeie a fost, o domnișoară, o văduvă tânără! Mai știi eu cine!? Poate au dus-o cu ei, că era tânără și frumoasă, plină la față și la trup, iar voi, bărbații, nu vă gândiți decât la de-astea.

Ghiță

Ce-i, Ana? Ce ai tu!?

Ana

Lasă-mă! Lasă- mă, că-mi vine rău când mă atingi.

Ghiță

Nu te las! Trebuie să știi ce ai! Așa nu te-am mai văzut. Tu nu ești bine! E primejdie, sfinte Doamne, e primejdie la casa mea... Ți-a dat cineva ceva! Te-a vrăjit? Ce-i?!

Ana

Ce caută muierea asta aici?! Ce caută? Muierea ce caută? Ce vrei tu să faci din casa mea!?

Ghiță

E oare cu puțință!? Minte mi se oprește în loc. E vorba de oameni morți, omorâți în drum, de o femeie care a fost răpită de lângă copilul ei mort, e vorba de cele mai grozave lucruri, și tu nu ai alt necaz pe lumea asta decât că eu am adus o slujnică în casă.

Ana

Ce-mi pasă mie de alții! Mai mult amar n-a fost în viața lor întreagă decât este acum în sufletul meu: e mai groaznic să trăiești cum trăiesc eu decât să fii ucis în drum. Tu nu mă omori, Ghiță; mă seci de viață, mă chinui, îmi scoți răsuflare cu răsuflare viața din mine, mă lași să mă omor eu din mine.

Ghiță

Lasă-mă dracului, nu mă mai hârși și tu, că destule am eu pe cap...

Ana

Dacă le ai, tu ți le faci singur. Hei! Ghiță, să nu te bată pe tine suspinele mele! Prea mă crezi tu pe mine proastă; nu sunt proastă, ci am slăbiciune de tine. Astă-noapte mă gândeam să-mi iau copiii și să plec de aici și să te las singur cu păcatele tale; știu că așa ar trebui să fac, dar nu pot, nu pot, nu mă lasă inima, n-am putere și simt că, orice ai face, eu tot țin la tine. Nu te mai ascunde de mine...

Pintea – Lică

Lică

Am auzit c-ați găsit o trăsură și-un copil mort la marginea drumului - nu cumva crezi c-o poți pune și asta în socoteala mea?!

Pintea

Nu știi!

Lică

Când mi-oi vedea eu ceafa cu ochii, atunci să știi o să cred în hărnicia voastră și o să mă tem de voi! Eu să fiu, măi, în locul tău, te dovedesc chiar dacă n-ai fi vinovat.

Pintea

Știu eu ce vrei tu : să mă scoți din răbdare, ca să mă dau de gol înaintea oamenilor; dar nu sunt eu omul pe care tu să-l poți purta după placul tău.

Lică

Apoi, dacă vreau o și fac, am și făcut-o. Să te vezi tu pe tine însuși, te-ai speria de ceea ce vezi. Parcă e să mă mănânci de viu. Adică, ce-i!? Dacă voi fi vinovat, voi merge la spânzurătoare, dar acu mă lasă în pace ; tu vezi că mă duc fără nicio împotrivire. Vezi că e făcută? acum râde și tu, cum râd eu. Să știi că azi, nu mai departe, am să mă plimb cu țigara în gură printre oamenii ăștia și să râd de prostia voastră.

Pintea

Măi Lică, bagă de seamă că pușca-i încărcată și, dacă-mi pierd răbdarea, o pierd de tot!

Lică

Vrei să mă împuști pe drum, Pinteo ! Vrei să mă dovedești pe mine, chiar dacă n-aș fi vinovat !

Pintea

Asta n-am zis-o, dar zic acuma că, dacă n-ajungi tu acum la spânzurătoare, nu mai e dreptate în lume.

— Așa o fi!